

Raadsvoorstel

Onderwerp

Gemeentefonds Septembercirculaire 2022

Begrotingswijziging

Ja

Datum raadsvergadering

20 december 2022

Portefeuillehouder

A.L. Wisseborn

Organisatie onderdeel

Financiën en Control

E-mail opsteller

gijsbert.heij@stichtsevecht.nl

Telefoonnummer opsteller

+31346254561

Registratie nummer

161635

Aan de gemeenteraad

Voorgesteld Besluit

1. De verlaging van de algemene uitkering 2021 (€ 110.647) opvangen door de inzet van de stelpost achteruitgang algemene uitkering in 2022.
2. De ontvangen compensatie in 2022 voor de al in voorgaande jaren gemaakte kosten voor de invoering van de Omgevingswet toe te voegen aan de Algemene reserve (€ 509.533).
3. De overige ontvangen extra middelen voor 2022 via doeluitkeringen (€ 1.251.216) voor deze doelen in te zetten.
4. De middelen voor 2022 en volgende jaren uit de taakmutaties (2022 € 151.861) toe te voegen aan de stelpost achteruitgang algemene uitkering.
5. De voor de Energietoeslag gereserveerde extra middelen in de stelpost achteruitgang algemene uitkering 2022 (€ 424.454) voor dit doel in te zetten.
6. De middelen voor 2022 en volgende jaren uit de acresbijstelling (2022 € 1.623.256) toe te voegen aan de stelpost loon- en prijzenstijgingen.
7. Bij de Kadernota 2024 de 'Incidentele rijksbijdrage financieringssystematiek 2026' in te zetten om het geraamde begrotingstekort in 2026 te verlagen.
8. De 10e begrotingswijziging van 2022 vast te stellen.
9. De 2e begrotingswijziging van 2023 vast te stellen.

Samenvatting

De Septembercirculaire 2022 laat voor Stichtse Vecht een positief resultaat zien voor de jaren 2022 t/m 2025. Hiermee wijzigt het financieel meerjarenperspectief zoals dat is opgenomen in de Programmabegroting 2023-2026. Voor het jaar 2026 laat de Septembercirculaire een minder negatief resultaat zien. Hiermee wijzigt het financieel meerjarenperspectief zoals dat is opgenomen in de Programmabegroting 2023-2026. Dit wordt met name veroorzaakt doordat wat in de media als 'het ravijnjaar 2026' is benoemd.

Bij de Kadernota 2024 zullen wij u voorstellen doen voor de inzet van de extra middelen in 2023 – 2025 en hoe wij omgaan met de aanzienlijke daling van onze algemene uitkering in 2026.

Bijlagen

1. Raadsbesluit
2. Septembercirculaire Gemeentefonds 2022
3. 10e begrotingswijziging van de Programmabegroting 2022
4. 2e begrotingswijziging van de Programmabegroting 2023
5. Raadsinformatiebrief

Doel en beoogd maatschappelijk effect

De raad te informeren over de financiële consequenties van de Septembercirculaire 2022 van het Gemeentefonds. En via de bijgevoegde begrotingswijziging de benodigde begrotingsbijstellingen op te nemen in de Programmabegroting 2022 en 2023.

Relatie met bestaand beleid en regelgeving

In de Financiële verordening gemeente Stichtse Vecht 2019 (ex artikel 212 Gemeentewet) is bepaald dat de raad gedurende het begrotingsjaar via begrotingswijzigingen de begroting kan aanpassen.

Argumenten

1. Financieel perspectief 2022-2025

De Septembercirculaire laat voor Stichtse Vecht een positief resultaat zien voor de jaren 2022 t/m 2025. Hiermee wijzigt het financieel perspectief zoals dat is opgenomen in de Programmabegroting 2022. Het resultaat is tevens positiever dan het financieel meerjarenperspectief in de Programmabegroting 2023 – 2026 is opgenomen. Na publicatie van de Septembercirculaire 2022 is geconstateerd dat de gehanteerde landelijke ramingen vanaf 2023 voor de WOZ-waarden en de uitkeringsfactor te hoog zijn opgenomen. Dit wordt bij de Decembercirculaire 2022 aangepast (bericht 7 oktober 2022).

2. Financieel perspectief vanaf 2026

De Septembercirculaire laat voor Stichtse Vecht een minder negatief resultaat voor 2026 zien dan is opgenomen in de Programmabegroting 2023 - 2026. Via een incidentele verhoging van het Gemeentefonds in 2026 (ravijnjaar) wordt het nadeel verminderd met € 2.678.953. Wij zullen deze verhoging bij de Kadernota 2024 inzetten om het geraamde tekort voor 2026 terug te brengen van € 7.636.826 naar € 4.957.873.

Het Rijk is voornemens om het gemeentelijke belastinggebied te vergroten. Op landelijk niveau dient nog te worden besloten over de wijze waarop dit mogelijk is. De vraag is of tegenover de uitbreiding van het gemeentelijke belastinggebied ook een verlaging van het Rijks belastinggebied staat. Wij volgen de landelijke ontwikkelingen en betrekken bij het opstellen van de Kadernota 2024 de laatst beschikbare informatie.

3. Bijstelling lonen en prijzen

De bijstelling van het Gemeentefonds voor lonen en prijzen is gebaseerd op de Macro Economische Verkenning 2023 van het Centraal Planbureau (CPB). Deze CPB-ramingen zijn gepubliceerd in september 2022. De geraamde bijstelling voor lonen en prijzen is hoger dan die is opgenomen in de Meicirculaire 2022. Op basis van deze circulaire is in de Programmabegroting 2023 – 2026 voor 2023 de algemene prijsindexering opgenomen van 3,1%. In de Septembercirculaire 2022 is voor 2023 een prijsindexering van 4,9%

opgenomen. Wij verwachten dat in de Decembercirculaire 2022 deze bijstelling nog wordt geactualiseerd. Hierover zullen wij u dan nadere informeren.

Algemene Uitkering

In de Programmabegroting 2023 – 2026 hebben wij u op basis van de Meicirculaire 2022 geïnformeerd over de verwachte ontwikkeling van onze Algemene uitkering. De Algemene uitkering laat als gevolg van de ontwikkelingen uit de Septembercirculaire 2022 het volgende beeld op hoofdlijnen zien:

Hoofdlijn Septembercirculaire 2022	2022	2023	2024	2025	2026
Raming Meicirculaire 2022	99.329.636	101.920.370	105.125.137	109.727.260	103.001.613
Raming Septembercirculaire 2022	102.865.502	103.080.494	107.143.552	111.868.220	108.203.412
Bruto effect Septembercirculaire 2022	3.535.866	1.160.124	2.018.415	2.140.960	5.201.799
Betref:					
- Incidentele rijksbijdrage financieringssystematiek (ravijnjaar)					2.678.953
- accresbijstelling nominaal (lonen en prijzen)	1.623.256	1.085.882	1.962.597	2.217.541	2.594.840
- diverse (taak)mutaties	151.861	74.242	55.818	-76.581	-71.993
- diverse doeluitkeringen	1.760.749				
Bruto effect Septembercirculaire 2022 t.o.v. Meicirculaire 2022	3.535.866	1.160.124	2.018.415	2.140.960	5.201.799
Inzet extra middelen:					
Verlaging begrotingstekort 2026					-2.678.953
Stelpost loon- en prijzen	-1.623.256	-1.085.882	-1.962.597	-2.217.541	-2.594.840
Stelpost achteruitgang algemene uitkering	-151.861	-74.242	-55.818	76.581	71.993
Energietoeslag	-1.093.489				
Omgevingswet (toevoeging Algemene reserve)	-509.533				
Overige doeluitkeringen	-157.727				
Netto effect Septembercirculaire 2022 t.o.v. Meicirculaire 2022	0	0	0	0	0

+ = voordeel, - = nadeel

Uit de bovenstaande tabel is af te lezen dat ook Stichtse Vecht in 2026 te maken krijgt met een daling van onze algemene uitkering met € 3.664.808 (€ 108.203.412 - € 111.868.220). Dit beïnvloedt onze financiële mogelijkheden in de komende jaren aanzienlijk. In de jaren tot 2026 zijn er incidentele middelen beschikbaar, maar dit zijn (gelet op het ravijnjaar 2026) geen structurele middelen. Structurele middelen zijn bijvoorbeeld nodig voor het dekken van de structurele lasten van nieuw beleid en autonome en onontkoombare ontwikkelingen.

Hoofdlijnen (taak)mutaties

Voor een aantal gemeentelijke taken wijzigt in deze circulaire de bijdrage die we krijgen uit het Gemeentefonds (de zogenaamde taakmutaties). Dit bijvoorbeeld als gevolg van gewijzigde regelgeving. Conform de gebruikelijke werkwijze stellen wij u voor om deze middelen vanaf 2022, in afwachting van nadere besluitvorming door de gemeenteraad, toe te voegen aan de stelpost Achteruitgang algemene uitkering.

Hoofdlijnen Taakmutaties Septembercirculaire 2022	2022	2023	2024	2025	2026
Landelijke Vreemdelingen Voorziening	-16.559				
Asiel (inburgering)	72.652	158.821	126.504		
BRP en BSN naheffing 2021 en bijdrage 2022	-5.914				
Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb)	83.567	33.987	34.014	34.014	33.758
Prenataal huisbezoek (correctie meicirculaire 2022)	-288				
Voorschoolse voorziening peuters (DU)	717				
Jeugdhulp: continuïteitsregeling cruciale jeugdzorg (correctie meicirculaire 2022)	2.525				
Uitvoeringskosten SVB PGB Trekkingsrechten		-70.387	-75.227	-79.567	-76.170
Bijdrage centrale financiering GDI		-27.759	-29.474	-31.028	-29.581
Participatie	15.161				
Participatie IPS Regeling		-20.421			
Totaal	151.861	74.242	55.818	-76.581	-71.993

+ = voordeel, - = nadeel

Hoofdlijnen Doeluitkeringen

Het Gemeentefonds kent ook diverse doeluitkeringen, dit zijn rijksbijdragen voor een specifiek doel. Via RIB nr. 42 (6 oktober 2022) heeft het college de gemeenteraad geïnformeerd over de eenmalige energietoeslag. Conform de landelijke richtlijnen verhogen wij de te ontvangen toeslag, voor huishoudens tot de inkomensgrens van 120% van het sociaal minimum, naar € 1.300. Via de Septembercirculaire ontvangen wij hiervoor in 2022 incidenteel € 1.093.489 (hierin is € 100.000 opgenomen voor de uitvoeringskosten).

Gemeenten anticiperen vanaf 2017 op de invoering van de nieuwe Omgevingswet en hebben deze kosten in de afgelopen jaren zelf betaald. De invoeringsdatum is een aantal malen uitgesteld waardoor de gemeentelijke transitiekosten verder opliepen. De geplande ingangsdatum van de Omgevingswet is nu 1 juli 2023. In de Septembercirculaire 2022 is een Rijksbijdrage opgenomen in de al gemaakte gemeentelijke transitiekosten (€ 509.533). Het Rijk stelt hierbij de voorwaarde dat er een stelsevaluatie komt om de daadwerkelijke kosten opnieuw in kaart te brengen. Omdat dit een vergoeding is voor kosten die wij hebben gemaakt om ons voor te bereiden op de Omgevingswet stellen wij u voor om deze middelen toe te voegen aan de Algemene reserve.

Hoofdlijnen Doeluitkeringen Septembercirculaire 2022	2022	2023
Energietoeslag (inclusief correctie meicirculaire 2022)	1.093.489	
Invoeringskosten Omgevingswet	509.533	
Gezond in de stad (DU)	16.942	
Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)	116.130	
Leerlingenvervoer Oekraïne	24.655	
Totaal	1.760.749	0

+ = voordeel, - = nadeel

Kanttekeningen

Jeugdzorg

Via de Programmabegroting 2023 - 2026 hebben wij u geïnformeerd over de in het landelijke coalitieakkoord opgenomen besparingen voor de Jeugdzorg vanaf 2024. Indien deze besparingen worden geëffectueerd dan vormt dit voor 2024 een nadeel van € 259.000 en vanaf 2025 een nadeel van ongeveer € 1,4 miljoen voor onze algemene uitkering. Tevens hebben wij u op basis van de bij de Programmabegroting 2023 - 2026 bekende gegevens geïnformeerd over het verwachte positieve effect vanaf 2024 van de toekenning van een compensatiebedrag van 100%. Indien het Kabinet zou besluiten tot deze 100% structurele compensatie dan zou dit voor Stichtse Vecht in 2024 een extra inkomst betekenen van € 756.274 aflopend tot € 480.654 in 2026. Bij het opstellen van de Kadernota 2024 betrekken wij de laatst bekende informatie.

Combinatiefuncties

In de afgelopen jaren verliep de verdeling van de financiële middelen van de Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches via de algemene uitkering. Op basis van deze Rijksregeling is in onze begroting structureel € 313.270 opgenomen. Het Rijk overweegt om deze middelen vanaf 2023 niet meer via de algemene uitkering maar via een specifieke uitkering beschikbaar te stellen. De verwachting is dat er meer informatie beschikbaar komt in de Decemercirculaire 2022. Wij gaan er op dit moment vanuit dat de rijksbijdrage en onze gemeentelijke bijdrage aan dit project op hetzelfde bedrag zullen worden gecontinueerd. Bij het opstellen van de Bestuursrapportage 2023 en de Kadernota 2024 betrekken wij de laatst bekende informatie.

Bijstelling maatstaven

Voor de berekening van de Septemercirculaire 2022 is gebruik gemaakt van de op dit moment beschikbare maatstafgegevens. Voor het doorrekenen van de financiële effecten van de volgende Gemeentefondscirculaire zullen wij gebruikmaken van de op dat moment beschikbare gegevens. In de Decemercirculaire 2022 zal het Rijk ook de bijstelling van de landelijke ramingen vanaf 2023 voor de WOZ-waarden en de uitkeringsfactor opnemen. Op landelijk niveau is dit budgettair neutraal. In de afgelopen jaren lag de gemiddelde stijging van de WOZ-waarden in Stichtse Vecht hoger dan het landelijk gemiddelde. In december 2022 ontvangen wij de laatste BghU-ramingen voor de gemiddelde WOZ-waardenmutatie in Stichtse Vecht. Indien de stijging van onze WOZ-waarden weer hoger ligt dan het landelijk gemiddelde zal de bijstelling in de Decemercirculaire 2022 voor Stichtse Vecht resulteren in een financieel nadeel. Wij zullen u in het voorstel van de Decemercirculaire 2022 hierover nader informeren.

Normeringssystematiek

Het Kabinet is in overleg met de VNG over de Normeringssystematiek voor 2026 en volgende jaren. Duidelijk is dat de huidige afspraken voor 2026 voor alle gemeenten

resulteren in een fors lagere algemene uitkering. Wij volgen de besluitvorming op dit onderdeel en zullen u bij volgende circulaire hierover nader informeren.

Communicatie

In de communicatie over dit voorstel is voorzien door het opstellen van een Raadsinformatiebrief.

Tijdens de commissiebehandeling van de Meicirculaire 2022 is gevraagd om voor Gemeentefondscirculaire, voor de commissiebehandeling, een informatiesessie te plannen. Wij zullen, als onderdeel van het project 'Toekomst gericht begroten', vooruitlopend op de behandeling van de Kadernota 2024, een informatieve sessie plannen. Tijdens deze sessie kunt u dan uw vragen stellen over de Kadernota 2024 en het financieel meerjarenperspectief van onze algemene uitkering.

Financiën, risico's en indicatoren

Financiële consequenties 2022

In de Septembercirculaire 2022 wordt de uitkeringsfactor 2021 naar beneden bijgesteld. Hierdoor daalt onze algemene uitkering over 2021 met € 110.647. Dit nadeel vangen we op door de inzet van de stelpost achteruitgang algemene uitkering in 2022.

Het bruto effect van de Septembercirculaire 2022 komt voor 2022 uit op positief € 3.535.866. Wij stellen u voor om de ontvangen doeluitkeringen (zoals die voor de Energietoeslag € 1.093.489) ook in te zetten voor deze doelen. Vanuit de Meicirculaire 2022 was voor de Energietoeslag € 1,7 miljoen beschikbaar. In de Bestuursrapportage 2022 is, op basis van de stand per mei 2022, hiervan € 1,3 miljoen beschikbaar gesteld. Wij stellen u voor om ook de € 0,4 miljoen, die nog voor dit doel is gereserveerd op de stelpost achteruitgang algemene uitkering, voor de Energietoeslag beschikbaar te stellen. Het totaal beschikbare budget voor de Energietoeslag (inclusief uitvoeringskosten) komt dan uit op € 2,8 miljoen.

Wij stellen u voor om met de compensatie voor de al gemaakte invoeringskosten voor de Omgevingswet (€ 509.533) toe te voegen aan de Algemene reserve. Het accres 2022 tot en met 2025 is voor het 'volumedeel' (zoals stijging inwoneraantal) bevroren. Het 'nominale deel' (het deel voor de loon- en prijscompensatie) wordt nog wel bijgesteld. Daarom stellen wij u voor om deze bijstelling toe te voegen aan de stelpost voor loon- en prijsstijgingen (2022 € 1.623.256). Voor het overige stellen wij voor om conform de gebruikelijke werkwijze het resterende saldo toe te voegen aan de stelpost achteruitgang algemene uitkering (2022 € 151.861). In de bijgevoegde 10^e begrotingswijziging voor 2022 is dit verwerkt.

Financiële consequenties 2023

Wij stellen u voor om de positieve accresbijstelling van het 'nominale deel' (het deel voor de loon- en prijscompensatie € 1.085.882) toe te voegen aan de stelpost voor het opvangen van loon- en prijsstijgingen. Zoals gebruikelijk stellen wij u voor om de overige middelen uit 'Taakmutaties' (€ 74.242) voorlopig beschikbaar te houden in de stelpost Achteruitgang algemene uitkering. En bij de vaststelling van de Kadernota 2024 te besluiten over de inzet van deze extra middelen. Dit conform de gebruikelijke werkwijze. De inzet van deze middelen heeft effect op het meerjarige begrotingssaldo.

Financiële consequenties 2024 en volgende jaren

In de Programmabegroting 2023 – 2026 is een actuele raming opgenomen van het meerjarenperspectief. Hieronder is deze indicatie, op basis van het bestaande beleid, aangevuld met de uitkomsten van de Septembercirculaire 2022. Hieruit blijkt dat het meerjarige begrotingssaldo weliswaar is verbeterd, maar dat de financiële druk op onze meerjarenbegroting hoog blijft in 2026. En omgeven is met grote onzekerheden rond de normeringssystematiek van het Gemeentefonds en de structurele compensatiebedragen voor de Jeugdzorg vanaf 2024. Daarom is in de onderstaande tabel de nog onzekere onderdelen van de Jeugdzorg als risico afzonderlijk benoemd. Het begrotingssaldo kan in de komende maanden nog wijzigen door raadsbesluiten. Bij de behandeling van de Kadernota 2024 wordt u het uiteindelijke voorstel met financieel meerjaren perspectief aangeboden.

Indicatie Begrotingsprognose	2023	2024	2025	2026
Begrotingssaldo 2023 o.b.v. Programmabegroting 2023	276.855	72.596	1.135.426	-7.636.826
Incidentele rijksbijdrage financieringssystematiek				2.678.953
Coalitieprogramma 2022-2026 (excl. PM-ramingen)				
Begrotingssaldo indicatie na Septembercirculaire 2022	276.855	72.596	1.135.426	-4.957.873
Uitwerking landelijk coalitieakkoord				
Compensatie jeugdgeden (100%)		756.274	697.453	480.654
Besparing jeugdgeden o.b.v. landelijk coalitieakkoord t.o.v. 100%		-259.000	-1.362.000	-1.361.000
Begrotingssaldo indicatie Kadernota 2024 (incl. Jeugdzorg)	276.855	569.870	470.879	-5.838.219

+ = voordeel, - = nadeel

Risico's

Voor de jaren na 2023 zijn de besluiten van het Kabinet over de compensatie voor de gestegen kosten en de uitwerking van de besparingen in de Jeugdzorg van grote invloed op ons financieel meerjarenperspectief. Daarnaast zijn wij in afwachting van het Kabinetsbeleid over de accresbepaling vanaf 2026. Wij verwachten dat nadere informatie over deze besluitvorming op z'n vroegst zal worden opgenomen in de Meicirculaire 2023.

Het accres voor het volumedeel is bevroren voor 2022 tot en met 2025. Dit betekent in deze jaren meer zekerheid over de omvang van het Gemeentefonds. Wel zou het Rijk aan de VNG voorstellen kunnen doen om te komen tot een 'gerichte accresinzet'. Het Rijk zou aan gemeenten kunnen voorstellen om de extra middelen in te zetten om een gezamenlijk doel

te realiseren. Zoals bijvoorbeeld voor de woningbouwopgave. Hoe meer de inzet van de extra middelen overeenkomt met de landelijke opgaven hoe minder het risico is dat de inzet van deze extra middelen hierdoor achteraf alsnog beperkt blijkt te zijn.

Bij het opstellen van de Kadernota 2024 zullen wij uitgaan van de dan bekende informatie. Dan zullen wij u ook voorstellen doen voor de inzet van de extra middelen in 2024 en 2025 en hoe wij omgaan met de aanzienlijke daling van onze algemene uitkering in 2026.

8 november 2022

Burgemeester en wethouders van Stichtse Vecht

wnd. Gemeentesecretaris
drs. M.J.J. Rommers

Burgemeester
drs. A.J.H.T.H. Reinders

Raadsbesluit

Registratie nummer
161635

Onderwerp

Gemeentefonds Septembercirculaire 2022

Begrotingswijziging

Ja

Datum raadsvergadering

20 december 2022

Commissie

6 december 2022

De raad van de gemeente Stichtse Vecht,

gelet op:

- de Financiële verordening gemeente Stichtse Vecht (ex artikel 212 Gemeentewet);
- het voorstel van burgemeester en wethouders van 8 november 2022;
- de bespreking in de commissie Bestuur en Financiën van 6 december 2022;

Besluit

1. De verlaging van de algemene uitkering 2021 (€ 110.647) opvangen door de inzet van de stelpost achteruitgang algemene uitkering in 2022.
2. De ontvangen compensatie in 2022 voor de al in voorgaande jaren gemaakte kosten voor de invoering van de Omgevingswet toe te voegen aan de Algemene reserve (€ 509.533).
3. De overige ontvangen extra middelen voor 2022 via doeluitkeringen (€ 1.251.216) voor deze doelen in te zetten.
4. De middelen voor 2022 en volgende jaren uit de taakmutaties (2022 € 151.861) toe te voegen aan de stelpost achteruitgang algemene uitkering.
5. De voor de Energietoeslag gereserveerde extra middelen in de stelpost achteruitgang algemene uitkering 2022 (€ 424.454) voor dit doel in te zetten.
6. De middelen voor 2022 en volgende jaren uit de acresbijstelling (2022 € 1.623.256) toe te voegen aan de stelpost loon- en prijzenstijgingen.
7. Bij de Kadernota 2024 de 'Incidentele rijksbijdrage financieringssysteem 2026' in te zetten om het geraamde begrotingstekort in 2026 te verlagen.

8. De 10e begrotingswijziging van 2022 vast te stellen.
9. De 2e begrotingswijziging van 2023 vast te stellen.

20 december 2022

Griffier
B. Espeldoorn-Bloemendal

Voorzitter
drs. A.J.H.T.H. Reinders

Origineel besluit is ondertekend